

Spis treści

Wstęp. Od sypkości do chrobotliwości – fizyczne kategorie estetyczne jako pojęcia „pomiędzy”	11
Rozdział 1. Sypkość – od Becketta do Moneta	55
1.1. <i>Prochem jesteś...</i> – rozważania o <i>vanitas</i>	57
1.2. Obracasz się w popiół z każdym szeptem – w świecie Becketta	73
1.3. Ścierasz kurz rzeczywistości i niepamięci	81
1.4. Na styku żywiołów – ogień zniszczenia i oczyszczenia	85
1.5. I (nie) odrodzisz się z popiołów – szaleństwo i choroba	89
1.6. W pyłe tej ziemi – motyw kopca	95
1.7. Zamki z piasku – życie jako plaża i piaskownica	116
1.8. Ziarnista struktura obrazu – od impresjonistów do sztuki „piaskowej”	121
1.9. „Spopielale” zakończenie	127
Rozdział 2. Przejrzystość – od Calvina do Bieńczyka	129
2.1. Pomiędzy przejrzystością a mglistością	131
2.2. Przejrzystość – cecha materii czy filtr naszego poznania?	136
2.3. Przejrzysta metoda – Calvino a Bieńczyk	141
2.3.1. Calvinowska metoda przejrzystości	141
2.3.1.1. Dokładność struktury kryształu	145
2.3.1.2. Mglista wielorakość	146
2.3.1.3. Ciężka lekkość intertekstowych uwikłań	150
2.3.1.4. Szybkie spojrzenie (niedo)widzenia	153
2.3.2. Bieńczykowa metoda przejrzystości	158
2.3.2.1. Świetlistość i szklistość – w olśnieniu (nie)poznania	163
2.3.2.2. Przejrzyste obrazy – malarze światła	168
2.3.2.3. Przejrzysta „architektura szkła”	179
2.3.3. Spotkanie w idei przejrzystości	184
2.4. Przejrzysta własność bytu ulotnego – o twórczości Kundery	185
2.5. Sztuka stworzona z powietrza	197

Rozdział 3. Płynność – od Heraklita do Baumana	203
3.1. Od stanu do procesu	208
3.2. Od literatury przez film i performans do teatru – płynne „sztuki splecione” . . .	218
3.3. Od człowieka – do zwierzęcia – do maszyny. <i>Animal studies</i> – dyskurs post- i transhumanistyczny	225
3.3.1. Człowiek-zwierzę – mięsność bytów ludzkich i nie-ludzkich	226
3.3.2. Człowiek-golem / Człowiek-kukła	235
3.3.3. Człowiek-maszyna / cyborg – podmiot czy przedmiot?	240
3.3.4. Ludzko-zwierzęce „umieranie” – międzygatunkowa wspólnotowość doświadczenia śmierci	245
3.4. O „płynnej” architekturze – od secesyjnego ornamentu do transarchitektury	250
3.5. Performowanie płynności – między sztuką a codziennością	259
Rozdział 4. Chropowatość / Szorstkość – od Baumgartena do Auslandera	263
4.1. Chropowatość kategorii i definicji	269
4.2. Polisensoryczność odbioru – od „samodzielnej estetyki” do zwrotów sen- sorycznego i afektywnego	271
4.3. Chropowata struktura tekstu – strukturalno-gatunkowy (nie)ład – od Ró- żewicza do liberatury	280
4.4. Szorstcy w obejściu bohaterowie – w kręgu dramaturgii <i>Pokolenia porno</i>	295
4.5. Chropowate i szorstkie obcowanie z dziełem – od malarzy materii do sztuki haptycznej	311
4.5.1. Malarstwo materii – chropowate, szorstkie, kłujące przedmioty- -obrazy	312
4.5.2. Liberatura i sztuka haptyczna – poszerzenie odbioru	320
4.6. Dotykaj i działaj! – dramaturgia zmysłów	336
4.6.1. Dotknąć muzeum	340
4.6.2. Dotknąć teatru	346
4.6.3. Dotknąć „poprzez ekran” – immersja zmysłów	354
Rozdział 5. Lepkość, wonność, smakow(it)ość – od Kristevej do Berleanta	361
5.1. Lepki wstręt i obrzydzenie – obszary estetycznego ryzyka	363
5.2. Smakow(it)ość – materialno-cielesne aspekty spożywania	377
5.2.1. Ucztowanie – obżarstwo, opilstwo i somatyczne od-głosy	378
5.2.2. Potęga głodu – ucztowanie na opak	396
5.3. Wonność – olfaktologia w literaturze i sztuce	403
5.4. Ciało, które boli – somatoestetyczne zmagania z cielesnością	415
5.5. „Brzydka” śmierć – od wstrętu do wzniosłości negatywnej	425
5.6. Estetyka negatywna Berleanta – w kręgu estetyki codzienności	430
Rozdział 6. Chrobotliwość, szumność i gwarność – od Białoszewskiego do Koterskiego	437
6.1. W kulturze słuchu i dźwięku – <i>sound studies</i> – od okulocentryzmu do so- matoakustyki i pamięci dźwiękowej	439
6.2. <i>Szумы, zlepy, ciągi</i> – tekst dźwiękowy Białoszewskiego	449

6.3. Stukot przeszłości – dźwiękowe performanse pamięci	466
6.4. Muzyczna kompozycja tekstu dramatycznego – w fonosferze <i>Nonduma</i> . . .	474
6.5. Kakofonia egzystencjalna – obsesyjno-kompulsywna audiosfera bohatera <i>Dnia świra</i> Koterskiego	485
Zakończenie – Estetyka burzy	493
Bibliografia	499
Bibliografia przedmiotowa	501
Bibliografia podmiotowa	526
Teksty literackie	526
Spektakle i działania performatywne	530
Inne wydarzenia/działania artystyczne	534
Spis fotografii	539
Indeks osób	543
Summary (Amorphous aesthetic categories as creative and cognitive practices)	565